

BİR FINDIK FARESİNİ ŞEF YAPMAK İÇİN GEREKEN "PİSTON,"

Farenın göğsüne basit bir siyah leke vurmak, onun forsunu arttırmaktır.

Iki fındık faresi ilk kez karşılaştınca, ikisi de birbirine hâkim olmaya çalışır. İkisi de dikilerek önce bir çarpışır ve arkasından bir tanesi ötekinin üstünlüğünü kabul eden bir vaziyet alır (Resimde soldaki fare).

Bu, memelilerde her zaman görülen bir olaydır; birbirini tanımayan hayvanlar arasındaki her karşılaşma, bir hâkim ve bir de mahkûmdan ibaret bir «çift»in ortaya çıkmasına yol açar. Hem de bu üstünlük her alanda kendini gösterir; aynı hayvan, mümkün olan her fırsatta beslenme, cinsellik, dinlenme v.b. de ötekine baskın çıkar.

Fındık farelerinde, göğüsteki lekenin önemli bir rol oynadığı anlaşılmıştır; gerçekten, karşısındakine baskın çıkmak isteyen hayvanlar, göğüslerindeki bu işareti meydana koyan tavırlar takinmaktadır. Bu gözlem iki Britanya'lı araştırmacıya, A. Payne ile H. Swanson'a, doğal lekeyi siyah boya ile büyüterek işaretin etkisini arttırma fikrini verdi. Elde edilen

sonuçlar çok olağanüstü nitelikte idi; boy ve bünye bakımından kabil olduğu kadar birbirine eşit durumda hayvanlar arasında düzenlenen karşılaşmalarda, göğsünde büyütmüş işaret bulunan hayvanların, normallere kıyasla, iki kez daha fazla üstün gelme şansına sahip oldukları görüldü. Böylece, ilâç ve ameliyat müdahalesi olmadan, üstünlüğünü kolayca kabul ettirebilen hayvanlar yetiştirildi.

Aynı şekilde, günlük ağırlık artışının «boyanmış» hayvanlarda çok daha yüksek olduğu görüldü; üstünlüğün sonuçları, sonunda alınan yiyecek miktarı aynı da olsa, bir tekinin tüm fizyolojisinde ve özellikle metabolizmasında yine hissediliyordu.

2. En saldırgan fare, göğsündeki siyah işaretleri göstererek ve başını ayın yönde uzatarak hasmını yıldırmağa çalışıyor. Daha az saldırgan olan hayvan (sağdaki) ilk önce aynı vaziyeti alıyor, fakat daha cansız ve daha az bir süre ile.

3. Altedilen fare, korkutma vaziyetini bırakarak, kaçmadan önce gelen boyun

eğme durumuna geçiyor. Yenilmiş sağdaki farenin korkutma vaziyetini sürdüren yenici karşısındaki tutumu ise, çok belirgindir.

4. Bazen işler o kadar hızlı gitmez, ergeç yenilecek olan, boyun eğmeye razı olmaz. Bundan sonra artık gerçek bir savaşa tanık olmak mümkündür. İki hasım, tostoparlak birbirine sarılır, «korkunç» çığlıklar atarak, birbirlerini ısırmağa çalışırlar. Karşılıklı tüketilen enerjiye rağmen, içlerinden biri, sonunda yenilgiyi kabul ederek, boyun eğme durumuna geçecek ve perişan halde galipten uzaklaşacaktır.

5. Sağda üstünlük işaretleri, sağ boyası kullanılarak abartılmış bulunan bir fare belirgin olarak görülüyor.

Esasen insan yaratığı da yüzyıllardan beri, hâkim duruma özgü çizgileri kuvvetlendirmek için, benzer yöntemler kullanmaktadır.

Bu bakımdan omuz genişliğini daha belirgin kılan apoletlerle, boyu uzatan ökçe ve sorgucları ve elbiselerimizin diğer ayrıntılarını söyleyebiliriz.

SCIENCE ET VIE'den
Çeviren: NİZAMETTİN ÖZBEK

